

altyazı

ALTYAZI AYLIK SINEMA DERGİSİ
Sayı 116 • NISAN 2012 • 6 TL

Boğaziçi Üniversitesi
Mithat Alam Film Merkezi
Adres: Boğaziçi Üniversitesi, Güney Kampüsü, 34342, Bebek İstanbul
Tel: (212) 287 19 49 / 287 70 76 Faks: (212) 287 70 68
E-Posta: altyazi@altyazi.net
Internet Sitesi: www.altyazi.net

Yayın Danışmanı

Mithat Alam

İmtiyaz Sahibi

Yamaç Okur

Genel Yayın Yönetmeni

Fırat Yücel

Yazı İşleri Müdürü (Sorumlu)

Nadir Operli

Editörler

Senem Aytaç, Berke Göl

Yayın Kurulu

Senem Aytaç, Abbas Bozkurt, Ayça Çiftçi, Zeynep Dadak,
Övgü Gökçe, Berke Göl, Enis Köstepen,
Yamaç Okur, Gözde Onaran, Nadir Operli, Fırat Yücel

İdari Koordinatör

Ali Deniz Şensöz

Grafik Tasarım

Zeynep Özel

Grafik Tasarım Danışmanı

Eser Yazıcı

Bölüm Editörleri

Gündem Ali Deniz Şensöz

Ayın Filmleri Berke Göl

Cin Aynası Şükran Yücel

Benim Sinemalarım Zeynep Dadak, Övgü Gökçe

İkinci El Senem Aytaç

Devre Dışı Müge Turan

docİstanbul Berke Baş, Can Candan,

Peri Johnson, Alisa Lebow

Kısa Metraj Dilek Aydın

Yeni Çıkanlar Banış Saydam

30 Yıl Önce Kaya Özkaracalar

Katkıda Bulunanlar

Mithat Alam, Gülelgül Altıntaş, Meliğuş Altıntaş, Duygu Aytaç,
Zeynep Özen Barkot, Çetin Baskın, Melis Behlil, Deniz Buga,
Elif Çopuroğlu, Çağdaş Günerbüyük, Çiçek Kahraman, Ezgi Keskinsoy,
Suncem Koçer, Alisa Lebow, Eren Odabaşı, Özlem Öz, Esra Özban,
Zeynep Özel, Kaya Özkaracalar, Can Sever, Ali Deniz Şensöz,
Murat Tırpan, Ali Tıralı, Aslı Özgen Tuncer, Pınar Usta, Furkan Üstel

Teşekkürler

Haşim Bayraktutar (BÜVAK), Ece Bulut (İf İstanbul), KAMARA Film
(Can Eskinazi, Yoel Meranda, Eytan İpeker), Erkmen Kayıket (IKSV),
Berna Özdemir (IKSV), Birsen Özkan (BÜVAK), Ali Can Sekmeç

Düzeltili Uğur Çalışkan

Fotoğraf Derya Koç

Orijinal Logo Tasarımı Kirkor Sahaçoğlu

Stajyerler Çiğdem Erdöl, Burcu Halaç,

Nil Kemer, Esra Özban, Ece Şakarar

İnternet Sitesi

Web Sayfaları Tasarım ve Hosting Red Bilişim

Reklam Pazarlama

Yetkin Nural

Tel: (212) 287 19 49-120 E-Posta: yetkin@altyazi.net

Abonelik

Abonelik Merkezi

Dergi Abonelikleri ve Satışları

Tel: (212) 272 16 13

Fax: (212) 272 33 57

www.abonelikmerkezi.com

Abone Dağıtım NarPost

Baskı-Cilt

Şan Ofset Matbaa San. ve Tic. Ltd. Şti.

Cendere Yolu, 23 Ayazağa / İstanbul

Tel: (212) 289 24 24

Dağıtım

Doğan Dağıtım ve Satış Pazarlama A.Ş. / www.dpp.com.tr

Altyazı Aylık Sinema Dergisi, ayda bir yayınlanan yerel süreli yayındır.

Bu dergi basın meslek ilkelerine uymayı taahhüt eder.

Dergide yayımlanan tüm yazıların sorumluluğu yazarlarına, reklamların sorumluluğu reklam veren firmalara aittir.

Altyazı Aylık Sinema Dergisi'nin içeriği, tamamen ya da bölümler halinde dergi yönetiminden ve yazarlardan izin alınmaksızın kullanılamaz.

Kapak fotoğrafı: Duygu Aytaç

ELEŞTİRİ ve TAHAKKÜMÜN SINIRLARINDA

Geçtiğimiz günlerde İhsan Kabil, 'Gökkuşuğu' bölümüne yer verdiği ve "küfürlü, bol uyuşturuculu ve hardcore seks sahneleriyle örülü" filmler gösterdiği gerekçesiyle, İf İstanbul'a yapılan bakanlık desteğinin sorgulanması gerektiğini dile getiren bir yazı yazdı. Uğur Vardan'ın cevaben kaleme aldığı 'Yeni Bir İhbar Hattı' başlıklı yazı ise, muhafazakâr sinema yazarlarının büyük tepkisini çekti. Tartışmanın düzlemi çok farklı yerlere kaydırılmış olsa da altını çizerek hatırlatmak gerek: Vardan'ın temeldeki itirazı, Kabil'in düşüncelerine, inançlarına ya da ahlaki değer yargılarına değildi; yazısını festivali bakanlığa ihbar edermişçesine kaleme almış olmasınaydı. Muhafazakâr yazarlar, İf İstanbul'a yapılan devlet desteğini tartışmaya açmayı bir özgürlük, Vardan'ın buna yaptığı itirazı ise kendi özgürlüklerine karşı baskı unsuru içeren bir müdahale olarak yorumlamış görünuyorlar.

Sinema Genel Müdürlüğü'nün yeni destek politikasıyla ilgili kaleme aldığı bir yazıda, "Bir serbestinin başkalarının serbestisini ihlal ettiği özgürlük anlayışı gerçekte tahakküm edici anlayıştır" diyor İhsan Kabil. Öyleyse biz de bu örnekte kimin özgürlük anlayışının kimin serbestisini ihlal etmeye yöneldiğine bakalım. Festivalde "yalnızca iki aynı cinsin cinsel ilişkilerine ayrılan Gökkuşuğu bölümü"nü yer almasına özellikle vurgu yaptığına göre, Kabil'in söz konusu bölümün varlığını tek başına bir 'destek çekme/yasaklama' gerekçesi olarak gördüğünü söylememiz mümkün. Dolayısıyla ortada tahakküm kuran bir anlayış varsa, bu, kendi inancından hareketle LGBT bireylerin sinemadaki temsilinin kısıtlanmasını talep eden anlayıştır.

Yusuf Kaplan'ın, 'Muhkem bir Arşimet noktanız var mı?' başlıklı yazısında yaptığı gibi, mevzuu sol-seküler çevre ve muhafazakâr çevre arasındaki fikir ayrılığına taşımak, asıl kimin hak ve özgürlüğüne kast edildiğinin üzerini örtmekten başka bir işe yaramıyor. (Yeri gelmişken söyleyelim: Kaplan'ın 70'lerin Sinematek'inin bir uzantısı olarak nitelediği sol-seküler çevre ve düşünceleri, iddia edildiği üzere sinema yazarlığından da öte sinema sektörünün tamamına hakim olsaydı, bu çevrenin ürettiği filmler "Türkiye'yi yoksul gösteriyor" gibi bahanelerle siyasi iktidarlar tarafından yasaklanmaz, devlet sansüründen payını fazlasıyla almazdı.) Kaplan'ın yaptığı gibi, Türkiye'nin yakın sinema tarihindeki tahakküm ilişkilerini somut gelişmelerden, olgulardan, yasaklardan, desteklerden bağımsız, sadece bir fikir çatışması temelinde, ikiliklere sıkıştırarak okumak son derece yanıltıcı olur. Örneğin, desteklere baktığımızda, sözü edilen egemenlik tablosundan çok daha farklı bir görüntüyle karşılaşıyoruz. 2011'in ilk yarısında, bakanlık tarafından toplam 29 adet projeye 6 milyon 450 bin TL destek sağlanmış. Bu miktar, İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansı'nın (AKBA) -başında Yusuf Kaplan'ın bulunduğu- sinema bölümünün *Mahpeyker: Kösem Sultan ve Şenlikname: Bir İstanbul Masalı*'na verdiği toplam destekle neredeyse eşit. Sinema salonları ve dağıtım ağlarının durumu da ortada. İhsan Kabil'in desteklenmesi gereken "idealist proje"lere örnek olarak gösterdiği *Fetih 1453*, sermayenin gücünü arkasına alarak ve ideolojik atmosferden beslenerek akıl almaz bir tekele ulaştı, sinema salonlarını istila etti. Kabil'in kendisi de 'film çeşitliliği kalmadı, filmler iki haftada vizyondan kalkıyor' diye yakınmakta. Dahası, Sinema Genel Müdürlüğü'nün başına geçen Mesut Cem Erkul, "ailece seyredilebilecek filmlerin" yaygınlaştırılmasından yana tavır alacaklarını açıkladı ve bu filmlere örnek olarak da *Malkoçoğlu*'nu göstererek, yeni "fetih"lerin ne doğrultuda olacağını ipuçlarını verdi.

Hal böyleyken ve buna rağmen bağımsız sinemacıların dağıtım desteği yönündeki talepleri değerlendirilmezken, bir de destek meselesi üzerinden festivallerin özgürlük alanlarını sınırlandırmaya çalışmak ne gibi bir anlayışa hizmet ediyor? İf İstanbul tartışması açıkça gösteriyor ki, "yerleşik aile değerleri"nin korunmasına yönelik bir destek politikası sanatta sansürün kapsamını genişletecektir. Bakanlık desteği, adı üstünde 'destek'tir, homojen bir sinema yaratmayı hedeflememeli, çoğulcu bir esasla sivil yaratıma destek olmalıdır. Devlet, sanatın içeriğini, yaratıcıların entelektüel, kültürel yönelimlerini belirlemeye soyunmamalıdır. "Genel kabul görmüş ahlak değerlerini" korumayı hedefleyen bir destek anlayışı, her yıl yüzlerce LGBT bireyin polis şiddetine maruz kaldığı ve nefret cinayetlerine kurban gittiği, yüzlerce kadının erkekler tarafından öldürüldüğü bir ülkede, mevcut şiddet iklimini besleyen kültür-sanat ürünlerinin yolunu açmaya devam edecektir.

Kabil'in, "Bakanlığın söz konusu destekleri kamuoyunu rencide etmeyecek, toplumu bir arada tutan değerlerle barışık bir üslubu deruhte eden her senaryoya açık olmalıdır" sözleri 12 Eylül Anayasasını hatırlatıyor. Bu yazılarda bahsi geçen "genel ahlak değerleri"ni koruduğu düşünülen film, şiddet, kas ve kan dolu Hollywood kopyası sahnelere, sefa düşkünü, sinsi Bizanslı karakterlere sahip, yüksek dozda şovenizm içeren *Fetih 1453*'se mesela, bu ahlak değerleri açıklanmalı ve asil olarak bu ahlak değerlerine yapılan destek sorgulanmalıdır.

FIRAT YÜCEL